

P A R S II.
D E
M E D I C A M E N T I S U N I -
V E R S A L I B U S .

C A P U T I.
D E L A P I D E P H I L O S O P H O R U M .

DE materia hujus Lapidis inter doctos sunt variaz opiniones, quorū quilibet suam ſententiā pro virili, plerūque tamen obſcurā & perplexā ſcribendi ratione, ne cuiuis innotefcat, defendere ſtudet: Quæ autem propriè ſit unica illa Lapidis materia, in naturæ theſauris abdita & deliteſcens, quovè indiget nomine, noſtrum nunc non eſt, curioſius inquirere; ſed hujus rei cupidiffimos remittimus ad Philoſophorum ſcripta: quamvis certū ſimus, ex illorum lectione, non niſi pauciſſimos, quos æquus amavit Jupiter, & queis meliore luto finxit, præcordia Titan, ad veram diſcæ materiæ notiſiam perventuros, aut veritatem inde cognituros eſſe, idque ob, ut jam diximus, parabolicum nimis ac myſticum, nec non miris verborum nebulis tectum ac involutum doctrinæ genus, à ſapientibus illis uſurpatum, id quod nec ipſe Geber quoque diſſitetur, dicens: Ubiſcunq; apertè locuti ſunt Philoſophi, ibi nihil dixerunt: Ubi autem figuratè ac ænigmaticè aliquid poſue-

runt, ibi veritatem occultârunt. *Et Roſinus ad Eutyeb, inquit: Philoſophi nil poſteris de hâc arte palàm facere voluerunt, ita ut ea, quæ in libris ſuis figuratè poſuerunt, ſciri nequeant, niſi à Deo docente manifeſtentur. &c.* Cui conſentit Morienès inſiciens: Libri Philoſophorum figuratè ſunt ſcripti, quorum major pars videtur obſcura, nec niſi à ſuis compoſitoribus poſſunt intelligi: Et Hortulanus in expoſ. Tab. Herm. docet, ſolum illum, qui ſcit Lapidis operationem, verba Philoſophorum intelligere poſſe.

Verùm cum locus, tempus & occasio ulterius de hâc re diſcurrere nunc non permittant, neque, ut diximus, noſtrum propoſitum ſit, de omnibus ac ſingulis, quæ tam ad materiam, quàm ad modum præparandi Lapidem hunc ſpectant, in præſentiarum (quemadmodum res poſtularer) prolixum inſtituere ſermonem, vela quaſi contrahentes, & hæc tanquam altioris indaginis, ſubtiliorisſque ſpeculationis rem, propriè hâc non pertinentem, miſſa facien-

cientes, tantum auctarii quasi loco virus ac virtutes, primò insigniores & generales Philosophici hujus Lapidis in medium adducere volumus, postmodum speciales adposituri.

USUS GENERALIS LAPIDIS PHILOSOPHICI.

Quòd Lapis Philosophorum inter Medicamenta universalia primas meritò teneat partes, tanquam Medicamentum Generale ad omnes morbos (nisi sint nativi, congèiti, aut operâ Chirurgicâ indigentes) corpus humanum infestantes, præsertim ad deploratos, graviores, & difficulter curandos, nemo est, qui in dubium vocare audeat; quippe qui habeat virtutem efficacem super omnes alias Medicorum medicinas, omnem sanandi infirmitatem, tam in calidis quàm in frigidis ægitudinibus: Nam humidum radicale ab omni parte illæsum non modò conservat, verum etiam omnem corporis ægitudinem expellit, venenum declinat à corde, arterias humectat; sanguinem mundificat, contenta in spiritualibus expurgat, & ea munda servat (unde hæc medicina super omnes medicinas & mundi divitias est perquirenda.) Quod fit tam occultam sui naturam, quàm etiam summam puritatem in ipso vigentè, quia nihil terreitatis, feculentæ, ac immunditiei in corpore humano re-

pertum juxta se stabiliri aut latitare permittit, sed illud totum instar occulti cujusdem ignis vel insensibiliter consumit, vel per consuetos naturæ ductus celeriter ejicit, & expellit; at testantibus illud sumis Hermeticæ disciplinæ Philosophis, ut Gerardo Dono de transm. metall. cap. 14. *Tinctoria enim, inquit ille, seu Lapis Philosophicus, universalis quadam, Medicina est, que cunctos morbos consumit, non aliter, quàm ignis omne lignum:* Et Moriene ita dicente: Lapis noster perfecta medicina est, habens virtutem præ omnibus medicinis & potionibus sanandi universas infirmitates hominum. Item Gebro: *Elixir rubeum omnes infirmitates chronicas, de quibus Medici desperant, curat, & facit hominem juvenescere, ut Aquilam.* Nec non Justo Balbiano in tract. 5. Rosar. abbrev. circa finem ita loquente: *Habet lapis hic virtutem efficacem, omnem sanandi infirmitatem, supra omnes alias medicinas: nam, augmentat virtutem, conservat juventutem, non permittit sanguinem putrefieri; neque phlegma dominari, neque bilem, neque melancholiam superexaltari, contenta in spiritualibus purgat, & omnia corporis membra integra conservat: Quibus etiam ad stipulatur Michael Scotus de Natur. ☉ & ☽.*

Richardus Anglicus cap. 14. calid,

lid. innato. Villanovanus lib. 2. Rosar. cap. 31 Rogerius Bacco de mirabili potentiâ Art. & Nat. Roberrus Vallengis de verit. & Antiqu. art. Chym. cap. 3. & alii plures.

DE
USU SPECIALI LAPIDIS PHILOSOPHORUM.

In specie verò Lapis Philosophorum confert doloribus capitis, tam antiquis, quàm recentioribus, Vertigini. Phrenitidi, Maniæ, Delirio, Lethargiæ, Corruptioni memoriæ, Apoplexiæ, Paralyfi, Epilepsiæ, Catharris; omnibusque oculorum vitiiis.

Nec minus quoque ejus usus fructuosus in dolore, tumore, tinnituque Aurium, difficultate Auditus, Obstructione. Hæmorrhagiâ & Rubedine narium. Medetur pallori faciei, odontalgia, stupori, corruptioni ac commotioni dentium, Ulceribus, Gingivæ, ejusdemque diminutioni & Fistulis; Anginæ, Ptyalismo, Paralyfi lingvæ, Fœtoreque; anhelitus, &c.

Succurrit Tuscentibus. Asthmaticis, Hæmoptoicis, Peripneumonicis, Phthificis, Hæcticis, &c. Convenit quoque ad omnia gutturis vitia, ut sunt. Apostemata, Ulcera, maligna, Corrosio, uvulæ, & tonsillarum. Datur etiam contra Lipo-

thymiam, Defectum & Exuberationem lactis, Apostemata mamillarum, Palpitationem cordis, Ructus ardorem, Dolorem, Nauseam, Tumorem, Inflammationem, & Vomitionem ventriculi. Curat insuper ille Diarrhæam, Lienteriam, Dysenteriam, Colicâ & Iliacam passionem, Lumbricos, Cachexiam, Ictericam omnem, Anasarcam, Ascitem, & Tympanitem. Oppilationem epatis, ejusdem Tumorem & Apostemata.

Opitulatur, & subvenit porrò morbis Splenicis & Calculo renù: Stranguriâ, Dysuriâ, Schuriâ, Incontinentiâque; urinæ laborantibus: Item præsidium singulare est ad cruentam urinam, inflammationem ex re Venereâ, Gonorrhæam tam virorum quàm mulierum, Impotentiam coeundi, Vulnera Virgæ, Luem Gallicam, exitum umbilici, omnisque generis Rupturas, &c.

Sanantur eodem Lapide Menstrua superflua, Suffocatio uteri, Sterilitas, Difficultasque pariendi, Gonagra, Podagra, Cheiragra & Ischias; Item Contracturæ, Erysipelas, Variolæ, Scabies, Lepra, Morsus canis radidi, Pestis, Morsus vel Ictus animalium venenosorum, Vulnera, tam recentia quàm antiqua, Morbus Ungaricus, Anglicus sapor, Cancer. Febres, omnes, & ejus generis morbi alii.

CAPUT II.

AURO POTABILĪ VERO AC
GENUINO.

(Dicitur Genuinum excludens aurum Sophisticum.)

Lapidi Philosophorum, de quō jam diximus, non immeritō (quod non minus, ut Lapis ille præ cæteris excellens, in curandis ferè omnibus morbis) proximè accedit **AURUM POTABILE VERUM ac GENUINUM**, de quo passim multa. Quæ de eo habet Crollius, videantur pag. 221. & seq.

Tutior & melior modus hic videtur, quem habet Sennertus lib. 9. part. 3. sect. 3. cap. 9.

Recipe calcem auri per reverberationem in summam tenuitatem redactam; affunde menstruum ex falis urinæ volatilis, & Spiritus vini optimi, partibus æqualibus simul in balneo diebus duodecim digestis, paratum, & in lento calore digere per mensem vase Hermeticè clauso, donec sanguinis instar rubicunda Tinctura evadat, idque quoties opus est, repete.

Tinctura sæpius collecta per octiduum dies digeratur: Hinc Spiritus lenissimo calore per distillationem separetur, & aurum in fundo, formâ olei rubicundissimi, in quolibet liquore resolubilis remaneat, quæ Tinctura vicem ☉ potabilis supplere potest. Eandem

solutionem si in arena per cucurbitam humilem, vel Retortam destilles, tandem auri tinctura simul per Alembicum transcendit rubicunda instar sanguinis, relicta in fundo terrâ aridâ, spongiosâ & nigrâ.

A Tincturâ hac menstruum per Baln. tepidum separandum, & Tincturâ, seu oleum auri in fundo relinquitur.

De Auro potabili agit pluribus Libav. lib. 2. Syntagm. arcan. Chym. à cap. 10. ad cap. 20. & Apocal. Hermet. part. 1. cap. 19. Andreas Tenzel. in Exegef. Chym. p. 484. Quercetanus in tetrad. Bernhardus Penottus de Chym. medicam. Franciscus Antonius de auro potabili. cap. 7. Hartm. in suâ practicâ Chym. p. 21.

OBSERVATIO.

Calx Auri, quâ in perficiendo auro potabili indiges, fit, quando Aurum per ☿ fusum & purificatum, amalgamatur cum sextuplo Mercurii, additoque ☿ ris duplò pondere, continuè ad ignem agitatur, donec ☿ & ☿ ris exhalent. Calcem relicta nonnulli Spiritû vini madefaciunt, & accendunt.

VIRES & USUS.

Aurum potabile, non minus, ut Lapis Philosophorum, pro univer-

C

sa.

fali medicina habendum, eò. quia humidum radicale in sua quantitate & qualitate integrum conservat, calorem naturalem renovat ac instaurat, Spiritus omnes recreat, ac vegetat viresque totius corporis à morbi malignitate labefactas, ita confortat, ut adversus hanc insurgere & pugnare, tandemque vincere & expellere possint, quemadmodum constans ac concors est omnium Hermeticorum Philosophorum sententia. Ergò in omnibus ferè ægritudinibus, quarum in priori capite de Lapide Philosophorum, mentionem fecimus, tutò & felicissimè adhibetur.

D O S I S.

Dosis hujus Auri potabilis à gr. v. ad viij. ex vino malvatico, aquà Cinnamonum, Caponum, vel alio cordiali specifico vehiculo. Quidam ad unciam hujus Tinctura vel Auri potabilis addūt.

Ambra grisea,

Moschi Orientalis ana)j.

Extract, Croci gr. vij.

Et de hac mixtura aliquot guttas in omnis generis morbis, ægris non infelici successu propinant.

D E

PROCESU AURI POTABILIS ex Tractatu Germanico, de Auro, Clarissimi Viri, Domini Johannis Agricola, P. & M. D.

Primò tibi in promptu sit aurum o-

bryzum, aurifabri operà in tenuissimas admodum diductum lamellas, quæ in particulis latitudinis nummi argentei Joachimici dissecentur. *Deinde formentur* de cornu cervi orbiculi, crassitie & latitudine dimidii Joachimici, quibus appetur pyxidicula cementatoria tantæ capacitatis, quæ orbiculos istos arctè admittat.

Hujus fundus substernatur arenâ, potiusvè alumine plumosò, cui orbiculus de C. C. orbiculo verò particula lamellæ aureæ, vicissim orbiculus cum auro imponatur, & sic Chymicorum verbò fiat stratum super stratum, usque ad plenitudinem pyxidiculæ, seu quousq; aurum tibi pertingat: Superiniciatur aluminis istius tantillum, ne vacuus fiat locus. Pyxidicula sigillò Hermetico claudatur, siccataque in igni circulatorio mediocri (ad præcavendam fusionem) ponatur à gradu caloris tenui lentè progrediendo ad tantam intensiorem, ut pyxidicula per horas quatuor excandescat; quæ refrigerata & aperta, aurum monstrabit Calcinatione ad calorem quasi incarnatum reductum. Labor, hic, si ter repetatur, aurum adèd friabile reddetur, ut pistillò conteri & complanari queat.

Taliter præparatum, admixtò C. C. ustulatò, per integrum diem igne reverberij non nimis forti ad usque late-

latericium colorem & perfectam calcinationem perducatur. Calx hæc aurea nullâ corrosionis qualitate inquinata, & adeo subtiliata est, ut sine ulteriori præparatione in usum contra nonnullos morbos adhiberi queat.

Affundatur huic calci menstruum suum (de cuius fabrica paulò post dicitur) quò intra paucas horas tinctura sanguinei coloris relictis metallicis sæcibus, elicietur.

Separatâ per decantationem ista tincturâ, superfundatur materiæ relictæ menstruum aliud ad tincturam iterum extrahendam, idque repetatur toties, donec nihil relinquatur, præter fæces mortuas, quæ tamen non abjiciendæ, quippe quæ siccan- dis ulceribus usui esse possint.

Porro destilletur tuum menstruum in arena ad siccum usque, & purpurascens coloris tinctura valdè friabilis in vitro subsidet, cui affundatur Spiritus vini ritè paratus, (de cuius rectificatione Auctor in Tractatu de Tartaro agit) aut, quod melius est, quinta salis essentia: stent conclusa in digestionem, & extraheatur Tinctura purior. Spiritum vini ad medietatem abstrahe, ut habeas aurum potabile excellens.

Si verò quintam Salis Essentiam affundas, sine abstractione aut destillatione in usum medicum servare poteris, quandoquidem ista Salis

essentia per se, etiam absque auro, medicina saluberrima existit. (De cuius essentia præparatione Auctor suo loco consulendus est.)

Quomodo autem Aurum hoc potabile adjectione Mercurii & olei Vitrioli exaltari queat, ad summam usque medicinam & verissimam Pannacæam, in omnibus morborum generibus conducibilem, Auctor ipse videatur.

De menstrui præparatione hoc loco dicendum est:

R. Urinæ pueri quantitatem sufficientem, destilletur illa ad dimidii remanentiam. Quod destillatione hæc abstractum fuerit, iterum ad dimidietatem destilletur, isque labor tertiâ vice continuetur, sic unâ cum subtilissimo Spiritu Sal pellucidum micansq; ascendet, quod Spiritus ipsius collutione ex alembico colligatur. Deinde h. ic Spiritui appenso tantundem Spiritus Vini opt. rectificati affundatur, Simul per octiduum leniter putrescant, tandemq; destillentur, ita menstruum admirabile, ad quævis metalla, mineralia & gemma acquiris, eoq; verissimam auri tincturam obtinueris, &c.

De usu hujus auri potabilis ubertim Auctor tractat. Nos quasi in fasciculo præcipuas facultates comprehendemus. Præservat enim corpus humanum usq; ad naturalem vitæ terminum, ab omnibus corruptio-

tionibus, morbisq: reluctatur apoplexia, morbis epidemicis, febribus pestilentibus, cordis palpitacionibus & albis virginum, quibus mens ciet, fluxibus, & febriculis: partus difficiles allevat: Cancris malignitatem à centro ad circumferentiam protrudit: vertiginem curat, &c. atque in genere vires insignes e-
xerit vitam conservandi, &c.

DE

MEDICAMENTO CON-
fortanti ex auro potabili, aliis-
que pretiosis, præ cæteris omni-
bus nobilissimo.

R. Auri potabilis ℥β.

Tinctura perlar.

Corallorum,

Smaragdi ana ʒj.

Croci ʒβ.

Quinta Essentia ambra,

Quinta Essentia moschi Orientalis,
an. ʒj.

Extracti ligni aloes gr. X.

Tinctura Citri gut. XX.

Fiat mixtura. Dosis gut. v. vel vj.
vel. X.

DE

AURO POTABILI AN-
GLICO.

vel de

AURO POTABILI FRAN-
CISCI ANTONII.

Primum dissolvatur ☉ sinum in A-
qua Regis s. a. (Aqua Regis fit ex Aq.
fort. 15. ʒ. ʒ. ʒ. ʒ. ʒ. simul per retor-

ram in arena destillatis,) solutionem
claram in capax vitrum effunde, quod
fit colli amplioris & guttatim infunde
ol. ♀. per deliq. factum, donec Aq. Re-
gis clara & alba evadat. Hoc signum
si appareat, calcem totam ad fundum
descendisse certum est, sine adquiescere
per ʒ, & manè liquore ablato calcem.
4. vel 5. aq. communi abluæ, eamq; le-
nissimo Δ exsicca. NB. Cave, ne calor
sit excedens; quamprimum enim ca-
lorem ignis calx sentit, statim concipit
flammas, & in auras abit, quare tu-
tius est in hypocausso vel aère tantum
exsiccare, diligenter Spatulâ lignea
agitando.

Calci adde dimidiam partem ♀ pul-
verisati, simul misce & in crucibulo
per Δ patentem ♀ conflagrare permit-
te, adbibendo in principio Δ lentum, &
in fine per hor. I. fortissimum, ut calx
quodammodo reverberetur, & tenuis-
simus evadat, quam in Pbiolâ optimè
clausâ ad usum serva. Jam fiat Spiri-
tus urina: Hominis sani vinum bibe-
tis urinam q. v. modicè in cucurbitâ be-
nè clausâ, in simo equino, vel alio loco
calido per 40. dies digere, finito putre-
factionis tempore destilletur urina ex
arena per Alembicum, adbibitio reci-
piente satis amplo, donec omnis humi-
ditas destillata fuerit. Destillatum
tertiò rectificetur per Cobobia à capite
mortuo, ut exinde postea Sp. justè ele-
ventur. Ex Pbiola igitur longioris
collicum suo alembico & recipiente,
jun-

juncturis bene undiq; clausis, arenâ destillatio instituat, & elevabitur Sp. instar Crystalli in alembicum, nullâ concomitante aqueâ humiditate. Nec destillatio continuanda, donec omnes Spiritus ascenderint. Quod sublimatione prodiis, aquâ pluviali destillatâ solvitur, & ex phiolâ ut prius, destillatur, idq; sexies repetitur, semper novam aquam pluvialem accipiendo. Hinc in phiolam Hermeticè clausam per 15. dies reconduntur crystalli, & digeruntur lento calore B. donec in liquorem limpidissimum abeant. Huic liquori additur æquale pondus Sp. V. de vino bono facti, & quàm optimè rectificati, & simul in B. per d. 12. digerantur & uniantur.

Nunc B. calcem \odot & ei affunde tantum menstrui de Sp. V. & urine facti, ut 3. dig. emineat, in lento calore digere, donec sanguinis instar rubicundum evadat. Tinctura decantata & sæpius collecta in B. per aliquod dies digeritur (ex gr. 8. 10. 12.) hinc lentissimo calore Spiritus solvens abstrahitur adhuc semel cobobandus. Hinc remanet \ominus in fundo cucurbita in formâ rubicundissimi olei, suavem odorem de se spargentis, in quolibet liquore resolvable. Propterea hoc oleum \odot veris succedaneum esse potest. Eandem solutionem si non in B. sed in arena destilles, de retorta post partem menstrui primam, cum reliqua ejus parte \odot tinctura per alembicum transit, rubicun-

da instar Sangvinis, relictâ in fundo vasis terrâ nigrâ, aridâ, spongiosâ, levi: Ipsum autem menstruum, quod in Tinctura \odot prodiit, per B. tepidum separandum est, & ol: \odot in fundo restitans, solum asservari poterit.

Hoc est illud \odot potabile, quod in Anglia habetur apud Francisc. Antonii, Medicum Londinensem: unde sæpius in Germaniam & alia loca allatum.

Cujus gut. iij. ad vj. vel viij. modò quocunq; exhibita, vires mirificè rescitiunt, & contra quemvis morbum agunt, plerunq; per sudorem evacuando, licet nonnunquã per singula emunctoria noxium expellant.

ALIUS MODUS.

\odot laminatum in Sp. \ominus solvatur: abstrahere menstruum, remanebitq; calx in fundo, cui affandatur aliud menstruum ex Spir. V. optimo rectificato & sale urina paratum (menstruum hoc in leni calore per 15. d. stet, ut uniat) \odot ita solvitur, ut per alembicum cum menstruo simul destillari possit in arena, quâ factâ Destillatione, menstruum leni Balnei calore separatur, Tincturâ \odot in fundo remanente.

Sequentes descriptiones \odot potabilis communicatæ mihi sunt ab amico meo integerrimo, Dn. Heinricho Julio Bœckelio, Medic. Doct. & Castellii Gvelfici famosissimi Practico.

I. B. Sacchari refinati,
Sul. comm. prepar. an. ℥. i.
C 3 Su

Superfunde Alcohol vini quater rectificati ℥j. ℥iij. vel ut 3. vel 4. latos digitos supernatet, putrescant invicem in vase aptissimo per 8. dies, singulis diebus tamen ter vel quater bene movendo. Tandem destilla per arenam primò igne leniori, ultimò fortiori, & admodum uti aqua fortis pellatur.

Post. v. ☉ purissimi rasati vel laminati iustar papyri ℥ss vel q. vis. Inducur cucurbita, & affunde menstrui prioris q. s. videlicet ℥j. ☉ ℥vj. menstrui, panantur in arenam ad circulandum, donec Solvator. Effunde, & iterum de hoc menstruo. q. s. affunde, hoc toties repete, donec omnia sunt soluta. Vel: si placet, potes omnem solutionem cum ☉ per Alembicum seu Retortam lentò igne primùm abstrahere, abstrahum reassundere, & hoc toties continuare, donec omnia sunt soluta & abstracta. Si verò quid solutionis expertis remanserit, huic prioris menstrui q. s. potest affundi, ultimò tamen igne fortiori pellatur, & tùm aqua instar Rubini exhibet, quam, si vis, adhuc semel rectificare potes.

USUS. Hoc ☉ potabile omnes interiores & exteriores corporis morbos radicitùs extirpat & sanat.

2. Alia. v. Sacch. ℥j. Spiritus Vini q. v. permisce in patina argentea vel deaurata, incende Spiritum vini, & Saccarum fit instar olei, cujus mensuram habere & facere debes, adde adhuc mensuram optimi Spiritus vini,

commisce diligenter, inde in vitrum, & destilla instar aquae fortis, frange vitrum & exime salem, adde antè destillato menstruo, putrefac ad huc parumper, quando voles, postea rectifica adhuc semel, & reconde omne destillatum in aliam cucurbitam, poneq; in balneum Mariae, ut pblegma abstrahatur, quod remanet, hoc solvit aurum, cujus modus sic fit: Sume duas semuncias lamellarium ☉ stratifica cum gummi Laudani puri, & excollitur ☉ in suo gradu, Calcinatorq; ad hoc opus, cui superfunde tuum preparatum Spiritum, & accipies tam excellens medicamentum, quod nunquam sperasti.

Quando Spiritus Vini à Saccharo Candis & abstractus, reddit menstruum ☉. Verùm huic multis parasangis dissimile. Idem Rosmarinus septies destillatus solvit in ultima destillatione folia auri, aut ejusdem loco aurum cum sale priùs Calcinatum & putrefactum. Et hoc etiam praestans est ☉ potabile.

3. Alia. Folia auri solvuntur etiam in succo Berberis vel Limonum, & destillantur inde ad Consistentiam Butyri, quod ☉ potabile & laxativum est. Si menstruum separetur, cum aceto vini erit corrigendum, & remanens oleum majoris erit efficacia.

4. Alia. R. Limones recentes, contunde cum Malvatico perquam optimè, contusis superfunde ad eminentiam quatuor digitorum Malvaticum, digerantur tres vel 4. dies una, postea destil-

desilletur hinc Spiritus: Hunc divide in duas partes, in una Calcinarum vel preparatum ☉, in altera Spiritus parte solve margaritas: solutione & hac commodè factâ commisce ambas solutiones æquâ quantitate, Circula & putrefac unè per mensem philosophicum, post separa purum ab impuro, & accipies tale medicamentum, quod potens cordis fortificatio & elixir existit.

℞. Oleum salis quod intra 24. horas ☉ convertit in oleum.

R. Sal. communis q. v. fac fluere in tigillo vel instrumento mundo. Solve in Aq. communi, iterum coagula, hoc reitera toties, quoties opus fieri sal dulce. Hujus salis.

R. ℞. j. Spiritus vini mensuram j. Affunde super hunc salem quàm celerimè, & ocyus benè muniendo, destilla in modum Spiritus & oleum salis cum Spiritu Vini simul ascendet sine omni acredine seu corrosivitate. In hoc oleum impone ☉ laminas sed calcinatas, & intra 24. horarum spatium convertetur in oleum, abstrabe Spiritum vini per AdB. 3. vel 4. vicibus, & in venies oleum ☉ infundo. Probatum est, & optimum remedium in multis morbis.

Et ut cor turbulentorum affectuum sedes est; Ita imprimis placandum erit, aurò in sua arcana redactò, quod tamen nunquam est futurum, si naturale etsi purgatissimum Aurum, vel in pulvillum, vel in bra-

ceas aut foliola redactum, medicamentis permisceatur, ut hodiè passim à Medicis factitur, qui neglectò interiore nucleò externum duntaxat corticem, seu externum vas tantum lingentes pulvem cum vulpecula Ætopica haud attingunt, aut ejusdem in liquoribus cordialibus extinctioniones propinant, quemadmodum Marsilius Ficinus fecisse legitur l. 2. de tuendâ studiosorum sanitate: qui tale aurum porulentum proponit: Lunâ vel ☾ vel ♃ aut ♃ subeunte, & vel ☉ vel ♃ aspiciente è flor. Borrag. Buglofs. & Citraginis collectis cum Saccharo in aqua Rosacea liquato medicamentum parat, & ad singulas unicas tria auri folia addit diligenterque permiscet, & jejunis cum vino generoso exhibet.

Alii ut inviolabilem & insuperabilem auri soliditatem aperirent, & corpori humano conservando idoneum redderent, varias vias & modos (ob veræ Philosophicæ & mercurialis clavis ignorantiam) quibus id præstarent, excogitarunt. D. Franciscus Wendlerus, Gorlicensis Medicus, referente Dn. D. Sennertò, mira narrat de gallina quadam Philosophicè auri argenti foliis nutrita & saginata. Fiant enim mensis spatio inspersis saginæ argenti foliis saginabat; primis tribus vel quatuor diebus gallina argentum cum excrementis per alvum rejiciebat,

ciebat, at quintò vel sextò die asue-
tus ventriculus argenti folia cum
reliquo cibo immutavit. Ma&ata
pox mensem gallina candida fuit in-
star argenti, tantâ intus viriditate
apparente, qualem ne Chymicus
quidem arte spagyricâ ex argento
præparare possit. In ovario innu-
mera ferè ova tum magna, tum par-
va apparuerunt. quasi ab artifice a-
liquo in argentata. Aliam galli-
nam eodem modo auri follis sagi-
nabat, quæ postquam mensis spa-
tio quatuor auri foliati libellos cum
cæteris cibis vorâisset, ma&ata, in-
tus pura & pulchra apparuit, tribus
in pectore purè aureis lineis compa-
rentibus. Eandem hanc rem. au-
rum videlicet crudum à ventricu-
lis nostris posse subigi, olim triplici
exemplo comprobavit vir clariss.
Dn. Jacobus *Flachius*, olim Acade-
miæ Jenensis Professor.

1. Se à viro fide digno percepisse,
quòd Medici Angli in aula Impera-
toria Imperatorem Rudolphum
præservarent in suo senio à morbis
hac ratione. Medicos jusfisse alere
gallinas masâ quadam ex hordeo
vel tritico, cui inspergerent fila-
menta auri, ut & folia auri, ut hac
ratione aurum in gallinarum verte-
retur naturam & substantiam, quas
postea ma&tarent, & Imperatoriæ
Majestati exhiberent, quo hæcenus
suo sine sunt potiti.

2 Exemplum observavit in patre
suo, qui aurifaber præcellens & in-
tas aluit aves hinc inde volantes,
quæ similiter granula auri suffurata
sunt & absorpserunt, quas tandem
ma&târunt & ventriculos dissecan-
do invenerunt partes auri conco-
ctas, & carnes habuisse magis sapi-
diores aliarum avium carne.

3. Erat Cambyffis Regis opulenti
& ditissimi, multos aurifabros alen-
tis, & observatum est in horum offi-
cinis mures granulis & filamentis
auri se aluisse. Sæpius enim captos
muscipulis dissecuerunt, & ramenta
auri concocta fuisse invenerunt.
Quibus exemplis prænominatus
Doctor hoc obtinere volebat: Au-
rum beneficiis artis potabile reddi
posse. Quæ si ita habeant, spagyro
facile viam aperient, quâ citra cor-
rosiva auri corpus aperire, solvere
poculentum reddere, & in sua arca-
na deducere possit. Una enim res
est, quâ aurum planè victum suc-
cumbit: quam licet nec gallina, stru-
thi osit, suæ tamen naturæ essentiam
non ignorant sapientes. Quidam au-
ri solutionem tentârunt, communi
Mercurio ritè deurato, amalgama
postea longâ coctione & præcipita-
tione in rubentem pulverem rede-
gerunt. Facile enim ☉ in ☿ abit, hic
in aquam poculentam. Quidam ☉
calcem in aquâ menstrui vegetabi-
lis solvunt, solutionem bis, tervè co-
gu-

agulant, & in lapidem miraculosum redigunt.

Alii citius hoc negotium expedi-
turi, ☉ & ☿ amalgama in aqua philo-
sophica solvunt, solutionem per
cohobia destillant tandem turbit
auratum nanciscuntur multis lotio-
nibus edulcorandum.

Non desunt item, qui prædictum
amalgama spiritu & oleo salis, aut
oleo vel spir. ☿ per campanam
facto & rectificato dissolvant, solu-
tionem præcipitent, & debitis ab-
lutionibus edulcorent, & è calce de-
mum circulato majore tincturam
seu animam ☉ proliciant. Anti-
quiores tamen & veri Spagyri ma-
ximum illud cordis confortativum
universalis Medicinæ nomine decan-
tatum, tot tantisque virtutibus præ-
ditum (ut apud Clariss. Franc. An-
ton. Angl. videre est) in secretiori-
bus naturæ abyssis latitans, non è
mortuo, sed vivo, philosophico &
regenerato ☉ mediante clave philo-
soph. universali illo menstruo Mer-
curiali citra alicujus heterogenei
additamentum, solidissimum auri
corpus referante, & in perfectam
tincturam accedente, alcoholisato
vini spiritu agente aurum suum po-
tulentum confecerunt aurum illud
Nepenthes ab Helena Telemacho
datum, quo ille præteritorum labo-
rum, luctus, doloris & malorum om-
nium oblivione captus, vitæ cum

lætitiâ & animi tranquillitate tradu-
xit.

R. Igitur volaticam ☉ meri spiri-
tuosam auri purissimi calcem, v. g. un-
ciam unam, affunde Aq. vegetabilis,
seu menstrui catholici Mercurialis un-
cias 7. vel 8. circulentur in Pelicano,
tinctum atq. vegetabilem separa, no-
vum assundendo menstruum, laborem
repete, quoad amplius non tingatur,
tandem separatò menstruo habebis
☉ essentiara seu ☉ potulentum citra
heterogenei additionem. Decoque
igitur in suffic. q. prædicta aq. ut artis
est, donec dissolvatur ☉ calx, & coo-
perante Deo contra quævis insanabilia
mala, arcanum habebis.

Crollius in Basilica ex quorun-
dam sententiâ ☉ potulentum sic
concinnare docet:

Volaticam ☉ calcem oleo salis in
butyrosu liquorem solvit, abstra-
cto sæpius per cohobia solvente,
mox calcem solutam edulcoratam
Spiritu urinæ, vini Spiritu rectificato
imprægnato, stillatim irrorat & len-
to balnei calore, mensis spatio pu-
trefacit, deinde omnia retortæ indi-
ta per gradus ignis, quoad retorta
candeat, ex arenâ destillat: Subli-
matum ☉ pulverem, vitro diligen-
ter imponit, & affusò vini alcoole
tincturam elicit totam reiteratis no-
vis in fusionibus, tandem abstracto
ad oleitatem spiritu, ☉ essentiam
potabilem reponit; relictam in fun-
do

do auri calcem, affusō novō salis spiritu iterū solvit & totum opus repetit. Tandem totam extractam ☉ essentiam cum vini alchohole repetitis cohobiis per alembicum ascendere facit. Diaphoreticum in morbis contagiosis præstantissimum.

Ex eadem ☉ calce spirituosā, addito debita proportione & myrrha & thuris liquamento purgato, absynthii sale & croci essentia diaphoreticum paramus in peste, morbisque contagiosis longè præstantissimum. Idem & hoc sequens præstat.

R. Calc. ☉ volat, & spiritus ℥j.

Extract. Angel.

Imperator.

Vincetox.

Carlin. ana ℥ij.

Scorzoner.

Valerian. an. ℥ss.

Diascord. ℥ij.

Aq. Bezoard.

Card. B.

Syr. Cort. citr. an. q. s. misc.

AURUM POTULEN- TUM QUERCETANI.

Auri tincturam, essentiam seu sanguinem extracturus Quercetanus & in liquorem potabilem acturus, primum ☉. perquam exquisitissimè $\frac{1}{2}$ expurgat mox per aquā philosoph. calcinat, calcem rore cælesti destillato toties abluit & e-

dulcorat, quoad & pura & insipida remaneat: tandem affusō rectificato grannorum Juniperi spiritu alcoolifato auri animam seu sanguinem extrahit, relicto pallidō calcis corpore in fundo, demum vitalem hunc ☉ balsamum affusō flagranti Saturni spiritu repetitis cohobiis per alembicum ascendere & exudare facit, eiq; eximias tam ad vitam propagandam, quam ad gravissimos morbos percurandos virtutes ascribit. Hæc quidem & Quercetani & crollii, & aliorum est de conficiendo ☉ oro potulento sententia, quam tamen Poterius, ob menstruorum, quibus pro ☉ tūm solutione, tūm calcinatione utuntur, & corrosivitate & venenositatem humanis corporibus perniciosissimam, ac vix ullis ablutionibus & edulcorationibus, ut sibi falsō persuadent, delebilem, valdè suspectam habet. Eiusmodi enim & calcinationes & dissolutiones naturæ ☉ repugnant, nec legitimæ esse possunt, cum æthereus ille & quantumvis Quercetano decantatus Saturni Spiritus firmisissimam ☉ compagem minimè penetrare, vel aperire potis sit: Uti nec ipse quantumvis rectificatus granorum Juniperi Spiritus. Veram demum & legitimam ☉ præparationem sic paucis ex ipso Poterio afferimus.

☉ primò à natura sua metallica spoliatur, non spiritu Salis, non spiritu urinae,

urinæ, non aquis stygiis, non aquæ communis seu putealis spiritu (eò quòd ☉ hisce solutum iterum in corpus reduci possit) sed præmissa diligenti corporis sicci dissolubilis trituratione, & ad prunas ardentissimas calcinatione, calcinatum corpus acido potabili dissolvit, & à corpore dissoluto cum spiritu Aëreo potabili tincturam extrahit, & hæc est vera Poterii auri tinctura, aurumque poculentum. Deodatus l. 3. Panth. p. 82. Alium modum vide apud Joh. Daniel Mylium in suo antidotario Medico Chymico l. 4. c. 3. d. tinct. p. 587. & 588. Verum & alia plures medicinæ seu arcana ex ☉ fiunt, ut sunt, ☉ transparentis, extractio tincturæ ☉laris, Flos ☉, Aurum vitæ, de quibus breviter.

AURUM TRANSPAREN- rens Vitrificatum seu rubinus ☉.

R. Auri puriss. ℥ss.

Antimonii ungar. ℥viij

Tigillo indita simul eliquentur, effundantur, ita tamen ne regulum ponant. Postea omnia in subtilissimum pulverem agantur, calcinentur, ut in ☉io vitrificando fieri solet, tamdiu, donec amplius non fumigent, tandem simul tigillo indita tamdiu liquentur per horæ quadrantem, donec magna ☉ pars in vitrum rubellum in pelvi aenea fundendum abeat, & habebis Rubinum ☉.

U S U S.

Hic Rubinus summarum est viri-

um, ad i. vel. 2. gr. sumptus stomachum supernè vacuat, ad hydropem & omnes frigidos morbos valet, luem veneream radicitus, expellit, ut etiam dolores membrorum ab eadem lue excitatos. In peste & morbis epidemiis magnum est solamen, sanguinem mundificat, & podagræ prodest, ulcera mundificat.

TINCTURA RUBINI

☉ ad deploratos morbos præstantissima.

*Hujus Rubini transparentis in pol-
linem aëti, sume quantum satis, affunde
Spiritus vini rectificati ad eminentiam
quatuor digitorum, clauso vase, dige-
re loco calido, habebis tincturam ru-
bentissimam.*

U S U S.

Dosis cochlearia duo, quæ non vomitum, non nauseam, non alvum, sed sudorem potenter movebunt, præstantissima ad deploratissimos morbos medicina Corruptum enim sanguinem mundificat; humores ad corruptionem tendentes corrigit, & universum corpus ab omnibus excrementis solis sudoribus liberat.

EXTRACTIO TINCTU-

ræ Solaris vitalem balsamum conservans.

℞. Succu limon acerrimor. filtra-
ti & depuratisimi ℥vi.

Folior. ☉purgatisimi N. 60.

D 2

Vitro

Vitro indita digerantur lento calore 4. diebus, tum per filterum succum denuò clarifica. Mox mixturam per manicam subtilem Hipp. transige. ☉ hoc modo soluto, & à prædicto succo separato, & vitro indito, affunde Spiritus vini Alcoholisati sextuplū, vase clauso, & cineribus ad 3. digitos imposto, lentissimo ignis calore, pluribus diebus digere, sic pretiosum liquorem singulis mensibus semel usurpandum habebis.

ALIA.

Cæli rorem Martio collectum & de bitis cohobis rectificatum, & spirituosum affunde ☉ foliis 50. & vasi vitreo imposita, triduum radiis solaribus expone, post modum rore per inclinationem separato, affunde rectificatum vini spiritum, septem uncias sacchari soluti imprægnatum; Adde & succi Limonum depurati ℥iiij. lentò igne per triduum digere, mox è balneo gradatim destilla aquam & spiritum, tandem per cineres oleum seu liquorem pretiosum habebis.

FLOS SOLIS.

Paratur ex ☉. per ½ ium fuso in laminas actò, & cum Salis oleo attenuato, & addito Sale armoniacopræparato in alembico cæco simul sublimato; elevatur flos, aqua stillatitia edulcorandus.

USUS.

In doloribus Colicis, aliisq; obstructiõibus. Dosis gr. 6. 7. in con-

venienti vehiculo: graves morbos curat. venas & membra penetrat.

OLEUM ☉.

Idem Rubini cum vini Alcole mixti siessentificentur, in oleum & admirandam medicinam abeunt, cujus unica gutta deploratas syncopas curat, se debito in vehiculo offeratur.

AURUM VITÆ.

Ex unaparte ☉ foliati, & sex partibus Mercurii purgatissimi fac amalgama in ovo philosophico, affunde aqua philosophica tantum, ut emineat, fiat solutio seorsim servanda. Mox sume flor. albor. Reguli ½ ii, simplici sublimatione paratorum part. I. supra dicto auro æqualem, & in duplo Aq. philosophica solve, hanc solutionem prædictæ permisce, deinde destillando Aq. Philosophicam abstrabe, ut vitrum igne candeat, massam in fundo eximere, pulverisa, & vitro inditam affusa novâ aquâ philosophica solve destilla ad siccum, ut prius; hic labor quinques vel sexies repetendus, semper ea qua in alembicum, vel ad vitri latera sublimantur; abjiciendo. Tandem massa exempta pulverisatur, & vasi fictili vitreato imposita, ad aque philosophice spiritus evaporandos candentibus carbonibus tantisper adhibetur, quo ad pulvis puniceum contraxerit colorem. Huic toties aqua destillata calida affunditur, lavatur, dulcoraturque, quoad omninò insipidus evadat.

-Huic

Huic affunditur Spiritus vini rectificatus, & trium vel quatuor dierum spatium, lento ignis calore digeruntur, deinde Spiritus vini destillatur, novus affunditur, digeritur & destillatur, ut antè, idque sex vicibus.

Tandem affunditur Spiritus Rosarum vel aqua fragrans. 3. vel. 4. diebus loco calido digerentur, destillantur, & novâ assusâ aquâ idem labor sexies repetitur, & sic habebis verum ☉ vitæ.

U S U S.

Optimè valet hoc ad vacuandos viscosos, crassos & tartareos luis venereæ humores.

Dosis grana vj. cum conferva rosarum, vel theriaca.

Idem hoc aurum vitæ cum Diaphoreticis mixtum, solum sudores movet, & multis affectibus medetur. Cum recenti butyro & aliquo emplastro permixtum, & cum cerea candela inditum, penis ulcera, callos & carunculas sine dolore sanat.

Sed sufficient hæc, plura tamen qui scire desiderat, legat Claudium Deodatum in Pantheo hygiastico libro 3. capite 19. à pagine 73. ad 85. Item Dominum Danielem Mylium in Basilica Chymica lib. 1. à pagine 1. usque ad 184. Item ejusdem Anacomiam auri per totum.

Item Chrysolopion, vel Aurilopium Casparis Amthor per totum.

Item Michaelen Majerum de circulo physico quadrato auro pertotum.

Item Dominum D. Johannem Agricolum in part. 1. operis sui Germ. de Auro, à pagina 1. usque ad 119. & Keslerum Redivivum pag. 9. In quibus Lector non solum inveniet variarum ex auro desumptarum Medicinarum descriptiones varias, verum etiam doctissimos & sagacissimos processus operationumq; experientias felicissimas, imò harum etiam virtutes historiis & observationibus comprobatas.

CAPUT III.

DE

PANACEA THEOPHRASTI.

Cum igitur in præcedenti capite de medicamento universalibus actum sit, non iniquè me facturum puto, quando jam nunc Magni illius Spagyti, Theophrasti Paracelsi, Panaceam, vel universale medicamentum, quod à quibusdam Secretum

Secretorum appellatur, hæc cæteris annexam & opportunè jungam, cujus operatio est sequens:

R Quinta Essentia Melissæ,

Artemisiæ.

Valerianæ.

Pimpinell. ana ℥j.

D 3

Elect.

Elect. Juniper.

Sacchari candi albi.

Olei salis.

Quinta Essentia Δ ris ana \mathfrak{z} vj.

*Fiat mixtura, quam reserves usui
in vasculo argenteo & vitreo.*

VIRES & USUS.

Experientia veritatis testatrice
compertum est, hominem ab hujus
nobilis medicamenti crebro usu per
totam vitam integrum, & ab omni-
bus morbis illæsum conservari. Pro-
pterea capitis gravitatem tollit, A-
poplexiam, Paralyfin, Epilepsiam,
& alios periculosos capitis morbos
curat, visus aciem subtiliorem red-
dit, stomachi nauseam & debilitates
submovet; Asthmatis, cæterisque
pulmonum vitiis subvenit, Lienis
prodest, Epatis vitia corrigit, om-
nesque vires corporis recreat; Le-
præ auxiliatur, Ictericum morbum,
Colicam, Calculum, nec non Hy-
stericas affectiones, multosq; alios
morbos aufert.

DOSIS.

Singulis diebus jejunò stomachò
dantur grana 5, vel 7, vel 10, in de-
bito vehiculo.

DE ALIO MEDI-
camento universali, in
forma Extracti.

R. *Extract. Croci* \mathfrak{z} ss.

Species. Diamarg.

frigi.

Diantbos.

Diarrh. Abb.

Aromat. rosat. Gabriel.

Rhabarbar. ana \mathfrak{z} j.

Salis cranii microcosmi.

*Antimonii Diaphoretici
ana \mathfrak{z} j.*

Magister. Perlar.

Corallor.

Smaragd.

Rubin. ana \mathfrak{z} ss.

Ambræ griseæ.

Moschi Orientalis.

Lapidis Bezoardici ana \mathfrak{z} j.

Confectionis Alkekermes.

Extracti Mithridatii,

Theriaca ana \mathfrak{z} ss.

Laudani opiat.

Veri acritè prepar. \mathfrak{z} ss.

Tinctura Δ .

Croci Martis.

Φ ana \mathfrak{z} ss.

Oleorum succini,

Maceris.

Garyophyll.

Cinamomi,

Citri ana gut. XX.

Fol: auri fini numero 12.

Argenti puri numero 15.

In compositione hujus laudabilis
medicamenti processum observes
talem.

Primo specierum commisceas Extra-
cta & Salia cum magisteriis, confe-
ctione Alkekermis, Laudano opia-
to, Lapide Bezordico, $\frac{1}{2}$ nio Diapho-
reti.

retico. His adde postea tincturas & Spiritus guttatim, omnia probe rudicalalinea in mortario marmoreo ad quadrantem horæ agitando. Hoc peracto, admisceas Extractum Mithrid. & Theriacæ, nec non Ambra & Moschum, leviter trita, ultimò immittas folia Auri & Argenti cum oleis sensim instillandis, iterum materiam ad quadrantem horæ agitando. Hanc mixturam diligenter reponito, & usui reservato, in vase argenteo foliis auri fini cooperito

OBSERVATIO.

Notandum est obiter in hujus medicamenti compositione, quod, quando Extracta nimis liquida, aliquid de pulvere nostro cordiali: Quando vero ipsa nimis spissa, aliquid de mixtura Cordiali Imperiali, vel Syrupo Citrii succi addi rei perfectio requirat: quando vero Extracta justæ consistentiæ, nullius rei tunc additione opus erit.

VIRES & USUS.

Effectus hujus medicamenti est laudabilis & planè stupendus: Confert enim ad omnes (exceptis tamen iis, qui sunt, ut supra docui; Nativi, vel congeniti, vel Chirurgia indigentes) imò ad deploratos mor-

bos, ubi nec ægroto nec ipsi Medico de genere sive specie morbi constat, quo medicamento post ☉ potabile, ad naturam humani corporis confortandam, quamvis in pervestigandis salutaribus istis medicamentis, nulli labori, nullisque sumptibus pepercerim, nullum reperi nobilius, elegantius, aut præstantius: Nam non modò Spiritus vitales recreat, cor confortat, & in suo esse conservat; Verùm etiam Cerebrum, Epar, Pulmonem, Lienem, Fel & renes, &c. ægrisq; quasi in momento succurrit & opitulatur, ut exemplò & quasi miraculosè meliùs sese habeant, cordis spiritibus ita recreatis illicò quasi luce depulsis tenebris, morbi vim medicaminis efficaciam manifestè abigi percipiant: Et quia membris principalioribus confert omnibus, potest etiam in omnibus internis morbis tutissimè exhiberi.

DOSIS.

Datur in hoc à ℥ss ad ℥j. vel circiter, informâ pilulari, vel dissolut. in aqua cordiali. vel Syrup. Cinamomi, vel alio appropriato vehiculo, secundum septem membra principalia.

CAPUT IV.

DE LIQUORE SOLIS AROMATICO
MYSICHTI.

R. Aurum Ungaricum per Antimonium in sublimi gradu purificatum, sive

ne

ne illud in tenuissimam laminam per aurifabrum duci, postmodum resolve per bonum & optimè rectificatum solis oleum, viris duntaxat Chymicis notum, & post solutionem illud per Alembicum abstrabe, tunc in fundo flavissimam Solis calcem reperies. Hanc recipere, & vasi vitreo inde, tantumq; olei Cinamomi suffunde; ut fiat mixtura pulvis similima, & in puncto materiam nigrescere & effervesce videbis; tunc habe ad manus bonum vini spiritum, optimè rectificatum, & tartarò Sopororum preparatum, de illo aliquantum suffunde super eandem materiam, usque ad latam minoris digiti eminentiam, & continuò spiritus extrahet Solis animam pulcherrimam. & auro si millimam, & quando pro quantitate mensura nihil magis accrescit tinctura tunc spiritum tinctum effunde, & aliud recentem affunde, & hunc laborem toties repete, donec spiritus tingendi virtute destituatur. Remanentem Solis calcem resolve denuò recenti Salsis oleo, & procede, ut primà vice, repetendo & continuando, usq; dum resolvatur Solis totum corpus, & fiat liquor potabilis: Et hæc est vera solutio, facta absq; corrosivis, quæ in æternum à nemine potest in aurum naturale reduci.

VIRES, USUS, DOSIS.

Hæc est inter supremas Medicina præcipua, conservandæ hominum sanitati maximè proficua, quæ mul-

tos corporis defectus & ægritudines, intrinsecus originem trahentes, constantissimè & summâ cum admiratione curat: Totam naturam renovat & conservat; omnes in homine spiritus vitales reficit, malas humiditates absumit: Hilaris facit, & bonum sanguinem impertit. Est specificum cordiale, talisq; nobilissimus Chimix thesaurus, pro quo DEO Optimo Maximo grates ingentes meritò sunt agendæ. Dosis à gut. 3 ad 5, & 10. in liquoribus seu vehiculis convenientibus, & appropriatis manè stomachò jejuno.

Juxta hæc, quæ jam enarravimus, obiter saltem notare libet, quod à Medicis peritis, multis aliis Medicamentis nomen Catholicorum remedium, vel Panacearum attribuitur, ut videre est apud Isaacum Hollandum, qui ex Essentia Sacchari sibi conficit Panaceam. Et Conradum Cunrath, qui Essentiam mellis catholicum omnium morborum esse Remedium existimat: propterea quod mel omnium florum & herbarum, nobilissimis viribus præditarum sit subtilissimum & preciosissimum. Alii oleum Perlarum, Cinamomi, Philosophorum Succini, Gathyphylorum, vel Spiritum vini, Veneris Martis, Vitrioli, Tincturam Tartari, Croci, Corallo- rum, Elixir proprietatis, Extractum Theriacæ, ut Panaceam, vel uni-
ver.

versale Medicamentum, ad omnes morbos utilem venerantur.

Multi Lapidem Bezoardicum, unicornu, Laudanum opiatum, Confectionem Alkekermes, aut Sal Rorismarini, Imperatorix, & Cichorei, supra omnes alias Medicinas extollunt, iisdemq; omnes hominum infirmitates posse perfecte curari contendunt. Quorum opinioni nos quoque nostrum calculum lubenter addimus, quippe qui in praxi nostra effectus Lapidis Bezoard. Laud. opiat. præsertim autem Salium Cinamomi, radicis Imperatorix, Rorismarini, Cichorei & Absynthii, paucis adjectis aliis speciebus, admirabiles & planè stupendas tam in morbis avertendis, quam sanandis ægris, non semel, sed sæpissimè ex largissimâ Dei misericordia experti sumus: Et certè si oblatâ hâc occasione paulò penitiùs intueamur Salium utilitatem, & in curandis multis morbis præstantiam, non ulteriùs admiremur, cur olim Sal (ut refert Eustathius) amicitix & benevolentix Symbolum, adeoque primum antè alia fercula appositum fuerit & cur Plato nihil Sale & Sole corpori humano utilius dixerit. Hinc non immeritò Homerus Sal θεῖον vocat σαμα θεοφιλές. Et Paracelsus inquit: Hic (Salem intelligit) est Balsamus rerum, & omnium condimentorum præstantissimum

condimentum: Hic est ille Phœnix tam occultatus à Poëtis, qui igne nascitur producit ac propagatur, quique nullo artificio destrui potest, sive in aëre, sive in aquis, sive in terra, vel igne existens, perpetuò conservatur & conservat: mysterium siquidem universæ naturæ vitæq; humanæ medicamen, ad extremam usq; senectutem in se continet: Ex quo fundamento quidam non dubitant, ex sale seu cinere cujusdam herbæ, gratiâ exempli rosæ, plantam Rosæ media hyeme virescentem, suis ornatam coloribus industriâ artificis confici posse.

Fides sit penes illos, qui vidère. Et, ut pergamus: Vera, inquit Philosophus, Sal est Panacea; Præcipua enim habet arma.

Queis cum morborum pellitur omne genus,

Quid enim Sale magis diureticum, diaphoreticum, catharticum? Sali in agendo est tuta celeritas: Consumit is superflua, renovat deperdita, sanat morbida, nec ullam admittit ulteriorem corruptionem.

In Cimmeriis itaque tenebris versantur illi, qui Quercetanû culpant, quòd Sal vitam & animam, & Chrysipp. Fanianum, quod Sal animatum vocet: Nam si Thaleti Milesio placuit: Herculeum illum lapidem, Magnetem, rem animatam dicere, quia ferrum trahere & cogere videtur;

E

tur;

tur, cur non & nos quoque Salem, quod mirè penetret, expurget, abstergat, dissipet, reprimat, exrenuet, simili modo animatum dicamus?

Et hæc pauca in fine part. secund. in laudem Salium, circa descriptio-

nem medicamentorum Catholicorum dicta sint: Queis junioribus Medicis ulterius investigandi & perscrutandi ejusmodi mysteria & occulta Naturæ in Salibus, an sam quasi præbere volumus, finem jam prædictæ parti imponentes.

CAPUT V.

DESCRIPTIO MEDICINÆ SUMMÆ,
 QUAM NONNULLI PANACEÆ TI-
 TULO EXHIBENT.

℞. Cinnabaris Admodum sinceræ & scoriz montanz expertis q. v. pulverisa & tere super prophyrite lapide. Hinc aqua perlue à sordib^o. Mox intigillo vitreato coque lento igne ▽ simpl. ut halit⁹ mineræ noxius (à quo cavendum tibi) exhalet. Rursus in patinâ aliquoties aquâ elue, quod illud quod optimum est, in fundo subsideat, subtilissimum verò instrumeto quodam ab impurâ terrâ separari possit. Hoc sicca & optimè serva.

Si autem medicamentum in multis morbis summè proficuum inde parare velis, sume hunc tenerimum pulvisculum, & in argenteâ scutellâ spirit. Vin. Hispanici, quod Petrosimenum vocant, opt. re&is. superfunde accendeq; hinc inde agitando. Hoc repete vel vigesies & pulverem ita præparatum asserva in vitro Venetiano quàm potes optimè.

Dosis hujus subrubri aut puniceï coloris pulvisculi pondere quidem perexigua est, valore autem & virtute maxima. Sufficit granum unum ægroto in haustu vini exhibitum.

Ex communicatione habeo Clariss. Dn. D. Cunradi Frommanni Physici in Imperiali Northusâ Ordin. Fautoris & Amici mei integerissimi. Verùm quod idem jam moner, & antehac sæpius in familiari colloquio factum est, hæc & similia etiam si in aliquibus affectibus locum suum mereantur, sæpè tamen æquè majorem perniciem in universis morbis adhibita afferunt, quàm si spectes illam utilitatem, quàm in quibusdam affectibus conferre possunt.

NOTA.

Panacæa Anvvaldina similiter confecta fuit ex Cinnabari croco & conchâ

conchâ margaritifera, ſicuti jamdudum Libavius & alii quàm rectiſſimè conjecerunt. Crollius enim in ejus examine minimo igne adhibito, ꝑꝑium adhuc crudum per fumum aſcendere, & nummũ aureum dealbare multoties deprehendit.

Non nemo ex amicis R. mineræ Cinnabaris part. j. ſpirit. ☉l. part. ij. M. ſtent per unum atque alterum diem in digeſtione. Poſtea fiat evaporatio in arenâ. Doſis à gr. v. ad vj. vel vij. in vehiculo.

Hanc Cinnabaris fixationem cum ſpiritibus acidis, præſertim ☉liſpotes quoque videre infra de epilepſiâ, ubi ad robur viſcerum firmandum etiam alia confortativa non malo conſilio adjiciuntur.

Alii ita præparatam Cinnabarim cum ſpir. ☉li miſcent cum æquali parte ½ diaphoretici & nomine Panaceæ cuius obtrudunt.

Operoſior ſed elegantior eſt præparatio præcipitati Diaphoretici ex Cinnabari nativâ, quæ quibusdam inſtar univerſalis Medicinæ eſt:

R. Spirit. ☉

Sal gemmæ tenuiſſimè pulverif. an. ℥j.

M. & ex retorta convenienti è veſtigio cum ſuo recipienti antea conjuncta, deſtilletur ex reverberio clauſo aqua rubicundiſſima, quam ſerva.

Deinde R. Cinnabarim Ungaricam in magnâ quantitate, eamque paulatim in aquâ præcedenti ſolve, ac inprimis vide, ut cautè procedas: vehementer enim incaleſcunt invicem, particulatim itaque minera injicienda eſt, ac inſuper ad ejus totalem ſolutionem, ſatis magna quantitas menſtrui requiritur. Solutionem à ☉re combuſtibili ſupernatante, ut & à fecibus reſidentibus ſeparatam deſtilla ex cucurbita in ☉, & extillabit menſtrum, principiis Cinnabaris in cucurbita relictiſis, quæ hac operatione apta reddita ſeparationi. Abſtracto igitur menſtro, Δq; auſto, ꝑꝑius albiſſimus aſcendens lateribus cucurbitæ adhæreſcet, manentibus in fundo ☉re & ☉. Collige diſtillatum ꝑꝑium ſeorſim purificaque quàm optimè, videlicet

1. Solvetur ꝑꝑe bulliando in aceto hinc ſolutio à fecibus ſuis decupelata committatur deſtillationi, ut acetum abſtrahatur.

2. Procede eadem ratione cum ꝑꝑio remanente, adhibeque loco acetii pluviam vel rorem majalem ſtillat. idque ter vel 4. donec nimirum ꝑꝑe planè albiſſimus remanſerit. Hunc digere cum Spiritu Vini reſtificatiſ. per menſem.

Interea reliqua quoque principia, quæ in fundo cucurbitæ, poſt ablatum ꝑꝑium, reſtitère, ſepara & clarifica, quod hac ratione obti-

E 2

nebis,

nebis, super eadem infunde aquam pluviam destillatam calidam: statim sal solvendo sese in eandem aquam abit. Δ verò flavescens solum manet. Quod si aliquid salis adhuc dum eidem adhærebit, illud per aliquot repetitas elutiones aquæ pluvix destillatæ auferendum est & priori salis extractioni miscendum. Utrumque autem deinceps est purificandum, quod unicè quoque per spiritum vini absolvendum est. A sale igitur aufer aquam destillatam, cum qua nimirum salem extraxisti, & eundem cum optimo spiritu vini solve, fecibus remotis solutio futura est ex viridi flavescens: aufer spiritum vini ad cuticulam supereminentem & Sal ipsum, instar Θ li transparentis, in fundo coagulabitur, quod diligenter collige & serva.

Sulphur v. aliquoties cum ∇ stillat. calidâ prius lotum & exsiccatum, simili modo cum spiritu vini aliquandiu digere, & eundem postea aufer.

In promptu itaq; hoc modo sunt duo principia salis & Δ ris purificata: ad eundem puritatem quoq; redigendus est ξ ius.

Postea quam ille fuerit per destinatum tempus cum \sphericalangle vini digestus & solutus, (rubescit enim totum illud compositum eleganter) ex re. sortâ in excipulum capacissimum,

igne arenæ lento primò destilla sp. vini, postea urge ignem & prodibit spiritus ξ ij (hinc inde sese extendens & sublimans instar crytalli.) Peracta destillatione relinque per hor. 24. sic solvetur \sphericalangle ξ ij crytallitatus in Spiritu Vini separato tandem Spiritu Vini MB. remanet Sp. ξ in fundo cineritæ coloris.

Habitis his principiis, ad conjunctionem progredere.

Solve Cinnabar. Ungaric. ξ xj. \sphericalangle Θ lis cum Θ gemmæ acuato, ut supra, sequestratisque fecibus solutionem decantatam destilla ad oleositatem: hinc affunde recentem \sphericalangle m, vicissimque destilla, idque fac s. vel 6. vicibus. Postea digere in MB. d. 14. Tandem abstrahere Δ leni \therefore donec spiritus albicantes prodire inceperint, tunc mutato excipulo cape eos simul cum ∇ urgeque Δ m, usque ad ignitionem vasis, ∇ hanc serva.

In hujus aquæ ξ vj. salis supra facti ξ ij. ac circula aliquandiu in MB. Postea imprægnare Δ ris ξ ß. Aqua illa, in qua Θ solutum, idque per vices, (semper affundendo ξ ß) donec Θ lis ξ j. cum Δ re fuerit copulata (ex pondere id cognoscere licet) ac ex ambobus factus sit viscosus quidam liquor.

Hujus ξ ß adde ξ ij \sphericalangle ξ ij supra præparati, inque Phiola H. cl. digere in Athanore, prudenter adhibitis

tis

tis Δ donec omnia in pulvere rubi-
cundum fuerint versa, id fiet men-
sibus tribus vel quatuor. Pulverem
hunc corrige cum Spiritu Vini &
serua.

VIRE S.

Est medicina Universalis, cujus
gran. i. vel ad summum duo in ve-
hicularum convenientibus, in quolibet
morbo usurpata, balsamum inter-
num ad expellendum intro hospitan-
tem hostem, vel per vomitum,
vel per alvum vel per sudores, miri-
ficè adjuvant.

OBSERVA.

Huic Præcipitato diaphoretico
per omne convenire Azoth istud fa-
mosum, quod M. Elias Johannes
Hesling, Arnstadiensis Thuringus,
Artista ille secularis, in suo Theo-
phrasto Redivivo anno 1660. publi-
cavit censent nonnulli non sine gra-

vi conjecturâ. Lege quoque im-
posturam hujus Theophrasti Redi-
vivi anno eodem detectam à Dnn.
Medicis Würtembergiacis.

NOTA.

Præterea non possum non hæc ex
Ampl. Dn. D. Conringii lib. de her-
met. med. c. 17. p. 209. rursus mo-
nere, meritò prudentiorem quem-
que mirari, fuisse vel esse qui sibi
vel sperent vel arrogant ejusmodi
Panacæas vel universales medici-
nas, cum neque experientia, neque
ulla ratio vel levissimam fidem rei
faciant. Hinc Excell. Dn. D. Rolfin-
ckius ejus generis pharmaca inter
non entia quàm rectissimè nune-
rat de chim. lib. j. c. 9. vid. Discu-
sum elegantiss. Sennerti de Chimi-
corum universali medic. & auro po-
tabili.

P A R S III.

DE

MATURATIVIS ET DI-
GESTIVIS.

PERductâ ad finem feliciter part.
I. & II. in qua de universalibus
medicamentis actum, ordinis ratio
nunc postulare videtur, ut ulteriùs

progrediendo, *Digestiva & Matura-
tiva* aggrediamur, eâ tamen metho-
do, ut de Tartaro tanquâ *Basis* horû
medicamentorû pauca præmittam.